

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 328

van **ROOSMARIJN BECKERS**

datum: 3 februari 2020

aan **BEN WEYTS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

Leerkrachten - Meldingsplicht zedenfeiten en ongewenste intimiteiten

Via de berichtgeving in de pers vernamen we op 28 januari 2020 de aanhouding van een 45-jarige leraar uit De Panne vanwege aanranding en verkrachting van een minderjarige jongen. Een dag later bleek dat de man in kwestie ook in verdenking is gesteld voor de aanranding van een tweede minderjarige. Bovendien werd bij een huiszoeking heel wat kinderpornografisch materiaal aangetroffen op de computer en de smartphone van de betrokkene. De feiten zouden volgens het gerecht niet hebben plaatsgevonden in een schoolse context. De leraar in kwestie was tot het bekendmaken van de feiten werkzaam in een school in Leuven, maar is daar met onmiddellijke ingang ontslagen.

Evenwel raakte bekend dat al eerder ongewenste intimiteiten waren gesignaleerd vanwege deze leraar. Jarenlang was hij werkzaam als leraar houtbewerking in een school in De Panne, maar in februari 2017 werd hij er geschorst en in juni 2017 werd hij er op staande voet ontslagen, dit wegens oneerbare voorstellen die hij had gemaakt tegenover de leerlingen. Binnen de scholengroep werd een intern onderzoek verricht en de aantijgingen van de oneerbare voorstellen werden in dit onderzoek bevestigd, maar de directie is hierbij niet naar de politie of naar het gerecht gestapt. Aangezien deze feiten nooit naar buiten zijn gebracht en er geen gerechtelijk onderzoek werd ingesteld naar de man in kwestie, behield hij zijn attest van goed gedrag en zeden en kon hij dus zomaar aan de slag in een nieuwe school in Leuven.

We begrijpen dat dergelijke zaken omtrent aantijgingen van ongewenste intimiteiten vanwege leerkrachten erg delicaat zijn. Indien de aantijgingen waar zijn, is het voor de leerlingen die hiermee geconfronteerd worden soms erg moeilijk om dergelijke zaken kenbaar te maken aangezien leerkrachten zich in een machtspositie bevinden en daarbij vaak erg dominant kunnen zijn. Indien de aantijgingen onjuist zijn, ligt het dan weer zwaar voor de leerkracht op wiens schouders deze beschuldigingen terechtkomen. Ook directies springen met zaken van ongewenste intimiteiten en vermoedens van zedelijke overtredingen omzichtig om, al was het maar omdat ze vaak vrezen voor imagoschade voor hun school als dergelijke zaken naar buiten komen.

Ik wil dus niet zozeer vragen stellen over deze concrete zaak, maar heb vooral enkele algemene vragen en bezorgdheden naar aanleiding van dit voorval.

1. Hoe staat het met de meldingsplicht voor directies bij ongewenste intimiteiten en/of sterke vermoedens van zedelijke overtredingen van een leerkracht? Wat moeten directies doen indien signalen worden opgevangen van ongewenste seksuele

intimiteiten? Zijn hiervoor standaardprocedures uitgewerkt (ofwel van wetgevende aard ofwel als richtlijnen binnen de onderwijsnetten) of beslist iedere directeur daar autonoom in naar eigen beoordelingsvermogen?

2. Wordt een directeur die nalaat om ongewenste intimiteiten vanwege een leraar aan te geven bij de politie of andere hulpinstanties, gesanctioneerd? Verschijnt hij dan vanwege deontologische fouten voor de tuchtraad van zijn scholenkoepel of bestaan hiervoor andere maatregelen?
3. Welke rol speelt de privacywetgeving wanneer een directie vermoedens heeft van zedelijke overtredingen bij een van haar leerkrachten?
4. Hoe kan voorkomen worden dat in de toekomst directies nalaten dergelijke leerkrachten bij de autoriteiten aan te geven uit vrees voor imagoschade?
5. Bij de aanwerving van een leerkracht wordt altijd een attest van goed gedrag en zeden type 2 gevraagd. Maar indien een leerkracht is ontslagen vanwege ongewenste intimiteiten, doch niet veroordeeld is, blijft hij dit attest behouden. Enerzijds is er - zoals vermeld - de kwestie van voorvallen die niet worden aangegeven bij de politie. Anderzijds zijn er ook dergelijke gevallen die wel worden aangegeven, maar waar het onderzoek nog bezig is.

Hoe kan voorkomen worden dat leerkrachten over wie sterke vermoedens zijn van zedelijke overtredingen of een zedenzaak nog hangende is, toch in een andere school kunnen worden aangeworven zonder dat deze school daarvan op de hoogte is?

6. Moet werk worden gemaakt van een overkoepelend netoverschrijdend meldpunt voor gevallen zoals beschreven in deelvraag 5?

BEN WEYTS

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING EN VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

ANTWOORD

op vraag nr. 328 van 3 februari 2020

van **ROOSMARIJN BECKERS**

1+4. Ik beantwoord de vragen 1 en 4 samen.

Het strafwetboek stelt dat iedereen de plicht heeft om mensen die zich in een acute noodsituatie bevinden te helpen. Daarnaast heeft onderwijspersoneel volgens artikel 29 en 30 van het wetboek van strafvordering een aangifteplicht voor wanbedrijven en misdrijven. Leerlingen die gevaar lopen door het toedoen van zichzelf of anderen moeten dus geholpen worden. Bij een vermoeden, vaststelling of melding van (seksueel) grensoverschrijdend gedrag of misbruik, is het CLB het eerste aanspreekpunt van de school. Afhankelijk van de situatie kan het CLB zelf een begeleidingstraject opstarten, beroep doen op de jeugdhulpverlening (Vertrouwenscentrum Kindermishandeling of Ondersteuningscentrum Jeugdhulp) of dit rechtstreeks melden bij het parket. Indien de school de veiligheid van de leerling niet kan garanderen of er is sprake van acuut gevaar moet de politie worden ingelicht. Ook als de school weet heeft van misbruik of andere strafbare feiten door personeelsleden, op of naast de school, moet de politie worden ingeschakeld en moeten maatregelen genomen worden om leerlingen te beschermen.

Daarnaast is het belangrijk dat scholen vooraf stilstaan bij dit soort situaties en hier afspraken over maken zodat alle personeelsleden weten wat er van hen verwacht wordt. Ondersteuning rond de uitbouw van een beleid rond seksueel grensoverschrijdend gedrag kunnen scholen vinden bij het Raamwerk Seksualiteit en Beleid Onderwijs van Sensoa en het Vlaggensysteem onderwijs. Zowel bij Sensoa als bij het GO! en de onderwijskoepels kunnen scholen terecht voor vorming en ondersteuning rond deze twee instrumenten. Tips voor de concrete aanpak van probleemsituaties en hoe te reageren op ongewenst gedrag kunnen ook gevonden worden in het beleidsplan ter bevordering van welzijn en welbevinden in onderwijsinstellingen.

Voor ondersteuning en vragen bij het uitwerken van een beleid, een handelingsprotocol of het nemen van de juiste stappen in een concrete situatie kunnen scholen en CLB's eveneens terecht bij de contactpersonen integriteit bij het GO!, de onderwijskoepels en de CLB-centrumnetten.

Ik zal blijven inzetten op het sensibiliseren en ondersteunen van scholen om met dergelijke situaties om te gaan.

2. Er is een meldingsplicht op basis van artikel 29-30 van het wetboek van strafvordering, maar die is eerder moreel want het niet melden op zich wordt niet gesanctioneerd. Het schuldig verzuim wordt wel gesanctioneerd (artikel 422bis van het Strafwetboek) en het niet melden kan een vorm van schuldig verzuim zijn. Het ambtsgeheim houdt geen bezwaar in om (vermoedens van) zware misdrijven aan de bevoegde autoriteiten te melden, in het bijzonder als er nog een mogelijk risico is. Het zal van de concrete omstandigheden afhangen of het niet melden gesanctioneerd kan worden of niet. De personeelsleden zijn wel verantwoordelijk en aansprakelijk voor de leerlingen onder hun hoede en zullen daarom wel één of andere actie moeten ondernemen. Of die actie voldoende is, is opnieuw afhankelijk van de concrete omstandigheden.

In de onderwijsregelgeving op zich zijn geen specifieke sancties voorzien, wel zijn de algemene plichten uit de decreten rechtspositie van toepassing. Zo moeten de personeelsleden het belang behartigen van het onderwijs en van de instellingen waarin zij tewerkgesteld zijn. Daarenboven moeten ze het belang van de leerlingen behartigen. Ze moeten zich in hun dienstbetrekkingen en in de omgang met de leerlingen, de ouders van de leerlingen en het publiek op een correcte wijze gedragen. En tenslotte moeten ze alles vermijden wat het vertrouwen van het publiek kan schaden of afbreuk kan doen aan de eer of de waardigheid van hun functie in het onderwijs.

Bij een inbreuk op één van deze plichten kan het schoolbestuur een tuchtrechtelijk onderzoek opstarten. Ook hier zal het opnieuw afhangen van de concrete feiten of een personeelslid al dan niet een tuchtstraf kan of moet opgelegd worden.

3. De privacywetgeving verhindert niet dat er binnen de school een tuchtrechtelijk onderzoek gestart wordt of dat de gerechtelijke instanties op de hoogte worden gebracht waarop deze een strafrechtelijk onderzoek kunnen opstarten.
5. In haar antwoord op de vraag om uitleg nr. 1867 van 17 mei 2018 gaf de voormalige minister van onderwijs al aan dat een school vroeger van het parket slechts informatie verkreeg over een lopend onderzoek omtrent zedenfeiten wanneer effectief werd overgegaan tot vervolging of bij een definitieve veroordeling. Sedert 2018 bestaat echter de mogelijkheid om, wanneer er sprake is van grensoverschrijdend gedrag, scholen sneller in te lichten over een lopend onderzoek naar een leerkracht. Tijdens de vorige legislatuur duidde de Vlaamse overheid per beleidsdomein contactpersonen integriteit aan. Deze mensen fungeren als eerste aanspreekpunt voor scholen/directies die vragen hebben omtrent (mogelijke) integriteitsmisdrijven. De bewuste integriteits-ambtenaren vormen de brug tussen de scholen en het parket. Ze kunnen informeren over verdere stappen of de plaats en wijze van aanstelling van de personeelsleden in het onderwijs die deel uitmaken van het gerechtelijk onderzoek.
6. Hierrond zijn momenteel geen plannen.